

«Ο Χριστιανισμός είναι Εκκλησία, όχι θρησκεία!»- Αποκλειστική Συνέντευξη Επισκόπου Ιγνατίου

[Ορθοδοξία](#) / [Συνεντεύξεις](#)

Πριν από λίγο καιρό βρέθηκε στη χώρα μας μία σημαντική προσωπικότητα της Σερβικής Εκκλησίας, ο Πανιερ. Επίσκοπος Μπραγιτσέβου κ. Ιγνάτιος (Μίντιτς), Καθηγητής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Βελιγραδίου, Υπεύθυνος Θεμάτων Παιδείας του Πατριαρχείου Σερβίας και άριστος γνώστης της ελληνικής γλώσσας. Με την ευκαιρία της επισκέψεώς του, είχε την ευγενή καλοσύνη να μας παραχωρήσει αποκλειστική συνέντευξη, την οποία σήμερα δημοσιεύουμε.

»Πεμπτουσία»: *Είσαστε υπεύθυνος στην Εκκλησία της Σερβίας για την εκκλησιαστική εκπαίδευση. Ποια είναι η κατάσταση αυτή τη στιγμή στη χώρα σας; Ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζει η τοπική Εκκλησία στο θέμα αυτό;*

Επίσκοπος Ιγνάτιος: Η θρησκευτική εκπαίδευση στη Σερβία, στα Δημοτικά και στα άλλα δημόσια σχολεία υπάρχει εδώ και δώδεκα χρόνια. Η κατήχηση είναι ομολογιακού χαρακτήρα, δηλαδή, κάθε ομολογία έχει τη δική της κατήχηση. Η μεγαλύτερη πρόκληση για όλες τις ομολογίες είναι το να διατηρηθεί το μάθημα των θρησκευτικών στα σχολεία. Διότι, εκτός από τις κραυγές των κρατικών κυβερνήσεων που ακούγονται εδώ κι εκεί από τους πρώην κομμουνιστές για να καταργηθεί το μάθημα αυτό, υπάρχει ο κίνδυνος να καταργηθούν τα θρησκευτικά λόγω της έλλειψης ενδιαφέροντος των μαθητών για το μάθημα αυτό, αφού είναι επιλεγόμενο. Προς το παρόν το ενδιαφέρον υπάρχει και μάλιστα σε μεγάλο ποσοστό.

«Π.»: *Έχετε συγγράψει σειρά εγχειριδίων που χρησιμοποιούνται στο σύστημα της θρησκευτικής εκπαίδευσης της Σερβίας και αφορούν όλες τις βαθμίδες της. Ποιο είναι το πνεύμα που θέλετε να μεταδώσουν τα βιβλία αυτά;*

Ε.Ι.: Ο σκοπός των εγχειριδίων που έχω συγγράψει για την ορθόδοξη διδασκαλία είναι το να μάθουν τα παιδιά, ότι η Ορθοδοξία (ο χριστιανισμός) είναι *Εκκλησία*. Εάν θέλουν τα παιδιά να είναι ή να γίνουν ορθόδοξοι χριστιανοί, αυτό δεν μπορούν να το επιτύχουν χωρίς να γίνουν μέλη της ευχαριστιακής Κοινότητας. Στα θρησκευτικά εγχειρίδια που έχουν γραφεί στη Σερβία προπολεμικά, ο σκοπός ήταν

να μάθει το παιδί τις χριστιανικές αρχές και να τις εφαρμόζει στη ζωή του. Με άλλα λόγια, ο σκοπός του μαθήματος ήταν, να γίνει το παιδί καλός άνθρωπος, καλός χριστιανός με την ηθική έννοια. Αυτό, κατά τη γνώμη μου, προέρχεται από την αντίληψη ότι ο χριστιανισμός είναι θρησκεία ή ηθικό σύστημα. Με αυτήν την προσέγγιση το μάθημα των θρησκευτικών απευθύνεται στον άνθρωπο ως άτομο και έχει σκοπό να τον καλλιεργήσει ως άτομο. Αντιθέτως, τα εγχειρίδιά μου θέλουν να γίνει το παιδί μέλος της ευχαριστιακής Κοινότητας, να πάψει να είναι άτομο και να γίνει μέτοχος της Κοινωνίας. Δηλαδή, να γίνει πρόσωπο κατά το πρότυπο της Αγίας Τριάδος. Και προς ενίσχυση της θέσεώς μου αυτής, επειδή πολλοί θεολόγοι δεν συμμερίζονται αυτήν την άποψη, αναφέρω ως παράδειγμα το βάπτισμα σαν τη μόνη οδό για να γίνει κανείς χριστιανός. Μπορεί ο άνθρωπος να είναι καλός, και ηθικά τέλειος αλλά, εάν δεν βαπτιστεί, δεν μπορεί να είναι χριστιανός. Το βάπτισμα όμως τον εισάγει στην ευχαριστιακή Κοινότητα, στην Εκκλησία, και τον κάνει να είναι μέτοχος της Κοινωνίας. Αυτό μας δείχνει ότι ο χριστιανισμός είναι κοινότητα, και όχι ιδεολογία ή σύστημα ηθικής.

Λόγω ακριβώς αυτού του σκοπού, τα ορθόδοξα κατηχητικά βιβλία που έχω συντάξει προσπαθούν να δείξουν στα παιδιά, χρησιμοποιώντας την ίδια την εμπειρία των παιδιών, ότι η κοινωνία του ανθρώπου με τον άλλον άνθρωπο εν αγάπη και εν ελευθερία, αποτελεί την ίδια την προσωπική ύπαρξη και των δύο. Το συμπέρασμα που πρέπει να βγάλουν τα παιδιά από αυτήν την εμπειρία είναι ότι η κοινωνία του ανθρώπου με τον Θεό, ως *άλλο πρόσωπο*, αποτελεί την μόνη βάση για την αιώνια ζωή του ανθρώπου, και ταυτοχρόνως την μόνη οδό για την γνώση του Θεού. Επειδή ο Θεός μάς αποκαλύπτεται μόνον εν Χριστώ, ο Οποίος είναι τέλειος άνθρωπος, η πίστη μας στο Θεό δεν μπορεί να είναι τίποτε άλλο παρά η κοινωνία με τον άλλον άνθρωπο, ο οποίος, χάριτι του Αγίου Πνεύματος, ενώνεται και ταυτίζεται με το Χριστό.

«Π»: Έχετε επίσης και την ιδιότητα του ακαδημαϊκού δασκάλου στη Θεολογική Σχολή του Βελιγραδίου. Ποιες είναι σε γενικές γραμμές οι απόψεις σας για τη διάδοση του ευαγγελικού μηνύματος στον σύγχρονο κόσμο;

Ε.Ι.: Το Ευαγγέλιο κατά τη γνώμη μου έχει ως σκοπό να δείξει ότι η αληθινή ζωή, η αιώνια ζωή, είναι ζωή κοινωνίας με τον άλλον άνθρωπο και με τον Θεό, εν τω Χριστώ. Η κοινωνία αυτή είναι κοινωνία εν ελευθερία και εν αγάπη, δηλαδή είναι ευχαριστιακή κοινωνία. Ο σύγχρονος πολιτισμός μας είναι προτεσταντικός. Αυτό σημαίνει ότι δεν θεωρεί τον άνθρωπο ως ον κοινωνίας οντολογικώς. Ότι, δηλαδή, δεν μπορεί να υπάρχει μόνος του, χωρίς τη σχέση με τον άλλο άνθρωπο παρά τον θεωρεί ως άτομο που σκέπτεται και δρα ανάλογα με τη σκέψη και την κατανόησή του. Η μεγαλύτερη πρόκληση λοιπόν για το χριστιανισμό σήμερα είναι η

ατομικότητα, ο αντιβιντουαλισμός, η οντολογία του ατόμου. Ο ατομικισμός θα καταργήσει και την ηθική και όλες τις άλλες χριστιανικές αρχές και αναπόφευκτα θα επιφέρει και τον αθεϊσμό. Διότι, εάν ο άνθρωπος δεν έχει ανάγκη τον άλλον για να υπάρχει τότε ούτε θα σέβεται τον άλλον, ούτε θα συμπεριφέρεται ηθικά προς τον άλλον. Ταυτοχρόνως όμως, εφόσον δεν έχει την ανάγκη του άλλου τότε δεν θα έχει ούτε την ανάγκη του Θεού ως άλλου.

Ο σύγχρονος χριστιανισμός διέρχεται μια κρίση ακριβώς ως προς αυτό το θέμα. Το σφάλμα το δικό μας είναι, ότι πολλοί από εμάς δεν θεωρούν την πίστη μας ως κοινότητα αλλά ως θρησκεία ή ως ηθικό σύστημα. Για αυτό, ο χριστιανισμός σήμερα διαδίδεται, όχι ως κοινότης αλλά ως ιδεολογία ή ως σύστημα ηθικών κανόνων. Συνέπεια αυτού είναι, η Εκκλησία να διαβρώνεται από το σύγχρονο πολιτισμό και ο χριστιανισμός από Εκκλησία να γίνεται Θρησκεία ή ηθικό σύστημα. Εμείς οι ορθόδοξοι χριστιανοί θα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να προσπαθήσουμε να δείξουμε, ότι η πίστη μας αφορά την ύπαρξη και ότι αυτή είναι γεγονός κοινωνίας. Η λογική και η γνώση του ανθρώπου πρέπει να είναι αποτέλεσμα της κοινωνίας του ανθρώπου με τον άλλον εν ελευθερία και αγάπη. Ή, καλύτερα, να πηγάζει από την πεποίθηση ότι ο άλλος αποτελεί το αναπόφευκτο μέρος της υπάρξεώς μας. Έτσι και ο Θεός, ως ο κατ' εξοχήν Άλλος, θα γίνει εξίσου αναπόφευκτο μέρος της υπάρξεώς μας. Αυτό ακριβώς που μας διδάσκει η ορθόδοξη λειτουργική μας παράδοση.

Π.: *Η χώρα σας δοκιμάστηκε σκληρά από τον πόλεμο δύο δεκαετίες πριν. Πώς βλέπετε τη σημερινή πνευματική κατάσταση του σερβικού λαού μετά από τις περιπέτειες αυτές;*

Ε.Ι.: Είναι γεγονός ότι ο σερβικός λαός πέρασε τον τελευταίο καιρό, κι ακόμη περνάει, σκληρές δοκιμασίες. Οι δοκιμασίες όμως εκείνες, οι οποίες προήλθαν λόγω του πολέμου, δεν έχουν επιφέρει μεγάλη ζημιά στην πνευματική ζωή του. Αντιθέτως, ο λαός πλησίασε περισσότερο την Εκκλησία παρά κάποιες άλλες οργανώσεις ή ιδεολογίες. Αυτό όμως που γίνεται τώρα, δηλαδή το ότι η Ευρώπη εισέρχεται εις την χώρα μας με ένα δικό της σύστημα ζωής, και εννοώ πρωτίστως τον ατομικισμό, την υποσχόμενη ειρήνη και καλοπέραση, είναι νομίζω μεγαλύτερη πρόκληση για το σερβικό λαό και την ορθόδοξη παράδοσή του. Και σε αυτήν την πρόκληση δεν ξέρω, πραγματικά, πώς θ' αντέξει. Ελπίζω να παραμείνει πιστός στις παραδόσεις του.

«Π»: Ποιες είναι οι σχέσεις της Σερβικής Εκκλησίας με τις άλλες θρησκευτικές κοινότητες που διαβιούν στη χώρα;

Ε.Ι.: Όσον αφορά τις σχέσεις της Ορθόδοξου Εκκλησίας με τις άλλες ομολογίες που υπάρχουν στο χώρο της Σερβίας μπορώ να πω ότι είναι σχετικά καλές. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι όλες οι θρησκευτικές κοινότητες στα χρόνια του

κομμουνισμού υπέστησαν σκληρούς διωγμούς από κοινού. Και αυτό συνετέλεσε στο να αναπτυχθεί ένα είδος αλληλεγγύης μεταξύ τους, κάτι που υπάρχει και σήμερα. Βέβαια, λόγω του τελευταίου πολέμου στα μέρη μας, ο οποίος εμπεριείχε εθνικιστικά στοιχεία, πράγμα που σημαίνει και θρησκευτικά στοιχεία, αφού τα έθνη της πρώην Γιουγκοσλαβίας ταυτίζονταν με τη θρησκεία τους, οι σχέσεις αυτές λίγο διαταράχτηκαν αλλά στην ουσία παραμένουν σχετικά καλές.

«Π»: Σας ευχαριστούμε!

Ε.Ι.: Σας ευχαριστώ κι εγώ!

<http://bit.ly/12loJaU>